

## BOKANMELDELSER

Kari Bjørka Hodneland:

**Room for Children's Participation?  
Reflections on Communicative  
Practice in an Educational Context**

Oslo School of Architecture and Design. 2007.

By John Forester, Professor  
*Department of City and Regional Planning,  
Cornell University*

Kari Bjørka Hodneland has written an instructive book that reports upon her practical work introducing young pupils to the world of the built environment and, by extension, to the world, work and evaluation of urban design as well. In the years 1993-1998 the author developed and explored ideas that would form the basis for a new Model for Increasing Awareness of the Built Environment (MIABE), reported and assessed here.

In 1996-1997 in particular the author recruited and worked with interested school teachers and their pupils not so much to consider the big ideas of elegance and beauty, form and aesthetics, but rather to pay attention to what they came to call "embellishing small ugly places." In so doing, the young pupils, school teachers and university researchers put into practice the wisdom of pragmatism: they examined specific places in specific settings and discussed and assessed what specifically could be

done and by whom – and when and at what cost.

The author helped the pupils not only to see as they never had but to think about themselves as actors as they never had before. Not only did the school children become more astute observers, gain a more nuanced vocabulary to describe their visual world than they had before, but these children also worked to contact the municipal authorities who turned out to be the real people responsible for the broken bench or the uncollected litter that the pupils saw. The very framing of their concerns –with embellishing "small ugly places"—reflects a depth of practical insight that many readers will find striking and instructive.

I stress this point for two reasons, one analytic or theoretical, one pedagogic and quite practical. The experiences that the author reports upon here help us appreciate that a curriculum devoted to ideals can very easily be one that students find quite disconnected from their lives; they may see classic forms, from stunning Greek temples to beautifully spiraling sea shell sections, and still they may wonder what these forms have to do with their cities, their neighborhoods, their future. Many of us reading may recall how appeals to ideals can at times seem romantic or naive or impractical or wishful thinking or worse, "theoretical," apparently disconnected from real possibility—but yet how, instead, appeals to real costs many times seem to seize audiences' attention. To

the portrayal of general ideals, many students or members of the public seem to say, "Yes, yes, that's all very good in principle – but how in the real world can we ever achieve these ideals?" At the same time, these very same students and members of the public at times respond quite differently to the distinct threat of specific costs: this intersection will always be slow; that park will be muddy and un-useable, and so on. Urban planners and designers more generally might consider more carefully how they frame goals and costs, principles and threats, so that their audiences take seriously real possibilities and not only artists' hypothetical, idealized renderings.

Yet here in this book we do witness young pupils and teachers coming to see anew, to see more critically and more perceptively in their own neighborhoods: this park, that bench, that overgrown tree, this ugly wall. Observing, naming, and recognizing these specific ugly places, the students begin to see too that the world can be different, that ugliness and beauty are less metaphysical than created all around them, that real human beings can make a difference in the way that our environments feel, work, and take shape.

So these pupils came to see not only the contingencies of the built environment (this need not always be so, and it depends upon x, y, and z), but they came to see too that a social and political system exists as well which tolerates or encourages or discourages these same small ugly places. But more too: the pupils see that they themselves might affect and reshape these places, and so the author's project takes us in a quite subtle way on a radical journey from re-imagining places to re-imagining processes to re-imagining selves and political identities too. We have started with the children's perception of their built environment and arrived at a richer sense of their being democratic citizens: attentive to public places, responsive to signs of deterioration, responsible for calling upon public authorities for action. Integrating increased environmental awareness with citizenship education, this book maps out quite a journey, quite an ambitious project.

Kari Bjorka Hodneland did not set out, exactly, to embody classic Greek notions of practical judgment (what Martha Nussbaum calls "discernment" and what Bent Flyvbjerg has reminded us used to be called "phronesis"), but that's just what she has done. Her work helps us

recapture that sense of practical judgment that Geoffrey Vickers so wonderfully captured as the work of "appreciation," aptly discussed most carefully in his striking book, *The Art of Judgment*. Here we have theory moored to practice, insight not speculatively linking abstraction to abstraction but enabling small children and adults as well to see their environments more clearly as they are, and more importantly, of course, as they can yet be.

The British philosopher John Austin once remarked about the pity that our fascination with more general concepts keeps us from getting our hands dirty, keeps us from a knowledge of detail, keeps us in the more abstract clouds rather than walking on firm, if bumpy, ground. He had written in the remarkable essay, "A Plea for Excuses," about doing "field-work" in studies of language and then went on to write: "How much it is to be wished that similar field work will be undertaken in, say, aesthetics; if we could forget for a while about the beautiful and get down instead to the dainty and the dumpy." We have a great deal to learn, Austin was suggesting, from the great web of aesthetic concepts—from the beautiful through the 'dainty' and the 'dumpy,' as they are embodied in our everyday environments and experienced in everyday life, and so we might, as Austin's students like Stanley Cavell put it, come to learn about language and our world together.

So this book reports an experiment in the schools, an experiment in the public's ability to appreciate their environments, and an experiment in educational practice as well. A striking part of the book reports the conversations with the young adults that a sample of the school children have become, and so here we see a participatory action-research angle to the project as well. We have the sense, suggested if not fully demonstrated, that after participating in the project dealing with embellishing the "small ugly places," many of these students never looked at their environments in the same way again. We do have the striking suggestion as well that the project worked against privileging the traditionally "smarter" children; here we see a form of participatory, engaged participation open to children with a variety of learning styles and sensitivities, a hands-on pedagogy reaching far beyond more traditional textual-based education.

Making several salient connections to literatures ranging from democratic political theory to

planning theory, this book presents a rich story that touches on central themes in the planning and design professions. It must be read as an ambitious exploration that links innovations in education with action research and planning

practice. It does not present a definitive, empirically vetted conclusion as much as it provides rich suggestions for environmental and urban design education, from the elementary grades all the way through professional school.

Renja Suominen-Kokkonen:

### **Aino and Alvar Aalto – a shared journey**

Interpretations of an everyday modernism

Omtale av Egil Nordin  
*Professor emeritus*

#### **Introduksjon**

Boken er den første publikasjonen fra Alvar Aalto-muséet i serien; "Aalto studies". Den består av syv artikler skrevet mellom 1998 og 2006. Samlingen består derfor bla av forskningsprosjekter, forprosjekter til bøker og festskrif til kollegaer. Boken legger særlig vekt på det faglige samarbeidet mellom Alvar og Aino Marsio-Aalto fram til hennes død i 1947.

Temaene spenner fra en beskrivelse av Aino Marsio-Aaltos bakgrunn, både historisk og personlig, ekteparets år i Åbo, studiereiser og inspirasjonskilder og analyser av utvalgte boligprosjekter, nemlig deres eget hjem i Munkkiniemi og Villa Mairea for fam Gullichsen.

Forfatteren legger vekt på Aino Marsio-Aaltos innsats og hennes betydning for ekteparets felles prosjekter gjennom tyve- og trettiallet. Gjennom beskrivelser av ekteparets nærmeste omgivelser; egne og klienters boliger og interiør, forsøker forfatteren å beskrive modernismen og Aaltos arkitektur gjennom det "hverdagslige".

Aino Marsio-Aaltos bakgrunn og karriere Finske Signe Hornberg var i 1890 den første kvinnen i Europa som gjennomførte arkitektstudiet. I 1913. Da Aino Marsio begynte ved Helsingfors Tekniske Høyskoles arkitektavdeling, var det allerede uteksaminert tretten kvinnelige arkitekter herfra. I Ainos kull var det tre kvinnelige studenter, en andel vi i Norge først oppnådde mot slutten av 50-årene.

Både i Jyvaskyla, Åbo og siden i Helsingfors, var kontoret en del av parets bolig. Dette var med på å legge til rette for det gode samarbeidet mellom dem, også med hensyn på familielivet med to barn.

Aino Aalto beskrives som beskjeden og tilbaketrukket, men grundig, tålmodig og sterk. Alvar var den utadvendte og livlige. Paret Aalto utfylte hverandre på denne måten også i arbeidssammenheng; han var mer en skapende kunstner med mange idéer, mens hun gjennomtegnet og gjennomførte arbeidene med sikker grundighet.

Aino konsentrerte seg etterhvert mer om innredning, møbler og design og ble kunstnerisk direktør for interiørbutikken Artek. Dette var faktisk første gang hun arbeidet utenfor kontoret/hjemmet.

I denne perioden designet hun bla møbler og formgav diverse produkter for glassfabrikken Iittala. Hun samarbeidet også med sin mann om designet av den berømte Savoy vassen i 1936.

#### **Modernisme i hverdagen**

Forfatteren fremhever også Aino Aaltos aktive rolle i det felles arbeidet for å forbedre boligkvaliteten og boligomgivelsene i Finland før og etter 2. verdenskrig.

Suominen-Kokkonens hevder at forskning på Aalto-parets hverdagsliv, hjem, familie og yrkesliv kan gi en mer subtil og treffende ramme for tolkningen av deres arbeider enn man ville oppnådd ved ensidig å tolke utviklingen med et politisk eller estetisk utgangspunkt.

Som eksempel er, som tidligere nevnt, Aaltos eget hus i Helsingfors og Villa Mairea inngående beskrevet med planer, skisser og fotografier samt detaljer om innredning og daglig bruk. På denne måten forsøker forfatteren å vise Aaltoparets egne arkitektoniske løsninger, deres påvirkning fra tidens internasjonale forbilder og det mer spesifikke for deres og oppdragsgiverenes mer private liv.

Ekteparets arbeid for bla boliger og interiører i et modernistisk formspråk representerte et klart, og på mange måter dramatisk brudd med den dominerende nasjonale stilen, finsk jugend. Jugend ble i Finland identifisert med selvstendighetsbevegelsen og fikk en karakter av monumentalitet som stod i sterk kontrast til modernismen. Seierherrene fra innbyrdeskrigen i 1919, "de vite", var mistenksomme mot alt som kunne betraktes som radikalt i betydning tilhørende den politiske venstresiden. Store deler av den finske intelligensiaen ønsket å spille på nasjonal bevissthet, noe som medførte at man konsekvent avviste modernistiske og internasjonale trender som kunne true dette.

Forfatteren presenterer noen av de vanskelighetene som modernisemens talspersoner møtte i Finland på denne tiden.

Funksjonalismens idéer ble som kjent mottatt med iver av arkitekter og kunstnere i Sovjet, noe som førte til at moderismen ble betraktet som bolsjevikpropaganda av enkelte i Finland.

### **Konklusjon**

Fokuset på det "hverdagslige" i de to boligene med hovedvekt på interiørdetaljer og malerier blir etter min mening for private til å ha interesse for andre enn en mindre krets av eksperter.

For meg som arkitekt, synes jeg forfatterens viktigste bidrag er at hun viser Aino Aalto som en selvstendig arkitekt og bidragsyter til mange av prosjektene kontoret samarbeidet om i hennes levetid. Aaltos totale boligproduksjon ble kanskje mindre radikal enn man kunne få inntrykk av i de første pionérene sist på tyvetallet. Men alt fra oppstarten av samarbeidet mellom ektefellene viser forfatteren til parets egne, personlig tilpassede løsninger innenfor et modernistisk formspråk. En modernisme som ble mer menneskelig, tilpasset et levende familieliv, et arkitekturspråk man mer kan kalle "poetisk moderisme".

Bokens mange eksempler på Aino og Alvar Aaltos arkitektur og design fra deres tid som partnere i liv og arbeid, viser klart at den vel-etablerte forestillingen om funksjonalismen som et monolittisk fenomen ikke holder stikk.